

Tilråding til Miljøverndepartementet frå Direktoratet for naturforvaltning
-
**Endring av verneforskriftene for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen
landskapsvernområde**

Innhald

1. Framlegg og heime
2. Sakshandsaming
3. Foreslått endringar i verneforskriftene i høringa
4. Høring
5. Merknader til endring i verneforskriftene
 - 5.1 Verneforskrifta for Jotunheimen nasjonalpark
 - 5.1.1 Verneføremålet
 - 5.1.2 Vernereglar
 - 5.1.3 Forvaltningsstyresmakt
 - 5.2 Utladalen landskapsvernområde
 - 5.2.1 Generelt
 - 5.2.2 Avgrensing
 - 5.2.3 Verneføremål
 - 5.2.4 Vernereglar
 - 5.2.5 Forvaltningsstyresmakt
6. Endringar etter høring
 - 6.1 Endringar som følgje av høringa
 - 6.2 Andre endringar
 - 6.3 Endringar som følgje av naturmangfaldlova

1. Framlegg og heimel

Direktoratet tilrår med dette endringar i verneforskriftene for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde i tråd med her oversendte forslag til nye forskrifter.

Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde blei oppretta ved kgl. res. 5. desember 1980 med heimel i naturvernloven 19. juni 1970 nr. 63. Forskrifta for Jotunheimen nasjonalpark er seinare endra, sist 16. november 2004. Verneforskrifta for Utladalen landskapsvernområde er ikkje endra sida verneområdet blei oppretta.

Naturvernlova blei oppheva med i kraftreden av naturmangfaldlova 19. juni 2009 nr. 100. Det går fram av naturmangfaldlova § 77 at forskrifter for eldre vernevedtak (eldre enn 1. juli 2009) står ved lag inntil Kongen bestemmer anna. Heimel for endring i verneforskriftene er naturmangfaldlova §§ 35, 36 og 37.

2 Sakshandsaming

Gjeldande forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde er rapport 4 -1998, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Det blei i 2004 starta eit arbeid med revisjon av denne.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Oppland har i samråd med ei referansegruppe arbeid med revisjon av forvaltningsplanen. Referansegruppa består av representantar frå dei fylkesvise tilsynsutvala, grunneigarar, reiselivet, Den norske turistforeining, Statens naturoppsyn og Statsskog. Undervegs i arbeidet har fylkesmannen i samråd med referansegruppa funne behov for å gjere endringar i verneforskriftene. Det har derfor vore lagt opp til et parallell handsaming av revisjon av verneforskrifter og forvaltningsplan.

Forslag til endringar i verneforskriftene og ny forvaltningsplan blei sendt på høyring 22. august 2007 til sentrale, regionale og lokale instansar og grunneigarar og rettshavarar. Fylkesmennenes tilråding på nye forskrifter og forvaltningsplan etter høyring, blei oversendt direktoratet 3. juli 2008.

Direktoratet og fylkesmennene har etter dette vore i dialog om behov for endringar i verneforskrifter og forvaltningsplanen ut frå nye retningslinjer for forvaltning av verneområde (og reviderte forskriftsmalar), samt etter kvart og behov for endringar som følgje av at naturmangfaldlova trådte i kraft 1. juli 2009. Det har også vore eit møte mellom direktoratet, fylkesmennene og referansegruppa i samband med dette. Kommentaraner/tilrådingane frå fylkesmennene kan derfor på nokre punkt avvike frå det som vart sendt over til direktoratet.

3. Foreslåtte endringar i verneforskriftene i høyringa

Forslag til endringar i verneforskriftene i høyringa bygde i hovudsak på direktoratet sine standard forskriftsmalar for nasjonalpark og landskapsvernområde på dette tidspunktet, men med lokale tilpassingar. Dei viktigaste endringane i høyringsforslaget var:

- Høve til jakt, fangst og fiske blei klargjort med tilvising til viltlova, laksefisk- og innlandsfiskloven. Forhold omtalt i særlovene vart teke ut av nasjonalparkforskrifta, slik at det til einkvar tid er særlovene som regulerer jakt, fangst og fiske. Eventuelle framtidige endringar i særlovene vil såleis også gjelde for jakt, fangst og fiske i nasjonalparken, utan at ein samstundes må endre nasjonalparkforskrifta.

- Det vart foreslått å ta inn eit eige punkt om vern av kulturminne i nasjonalparkforskrifta (§ 3 pkt. 4). Det går etter dette tydelegare fram at kulturminne er verna mot skade og øydelegging, og at forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til restaurering og skjøtsel av kulturminne. I landskapsvernforskrifta vart det og fastsett at kulturminne er verna mot skade og øydelegging. Omsynet til kulturminne er vidareført i Verneføremålet i landskapsvernområdet. I dagens nasjonalparkforskrift er kulturminne ikkje ein del av Verneføremålet, men dette blei foreslått teken inn i den nye nasjonalparkforskrifta.

- Det blei foreslått ein regel om at organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet skal ha særskilt løyve jf. forvaltningsplan. I dag er det søknadsplikt for større treningsopplegg, øvingar og jaktprøver m.m. i nasjonalparken. Dette er no nemnt i forskrifta som høve på organisert ferdsel som krev løyve. I landskapsvernforskrifta er slik aktivitet ikkje regulert. Tilsvarande blei foreslått i landskapsvernforskrifta. Det er også teke inn i verneforskriftene at sykling og organisert bruk av hest berre er tillate på veger og trasear som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplan.

- I gjeldande verneforskrifter er motorferdsel og start og landing med luftfartøy forbode. Det er forslag i høyringa om eit forbod mot lågtflyging, 1000 m over bakken for taxi- og sightseengverksemd og 300 m for anna verksemd.

- Det er forslag om ytterlegare reglar om forureining i nasjonalparken, som mellom anna reglar om støy. I landskapsvernområdet er det i dag ikkje reglar om forureining, og det er forslag om tilsvarande reglar her.

- Det er tatt inn i forskriftene at forvaltningsstyresmakta kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet.

- I gjeldande forskrifter er det ikkje fastsett nærare reglar om forvaltningsplan. Det er tatt inn i begge verneforskriftene at det skal utarbeidast forvaltningsplan med nærare retningsliner for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv., og at forvaltningsplanen skal godkjennast av Direktoratet for naturforvaltning.

4. Høyringa

Framlegget til nye verneforskrifter og revidert forvaltningsplan for Jotunheimen blei sendt på høyring 22. august 2007 med høringsfrist 31. desember 2007.

Fylkesmennene har oppsummert høyringsuttalane og sendt tilråding på nye verneforskrifter 3. juli 2008 til direktoratet. Saka har sidan vore diskutert mellom fylkesmennene, direktoratet og referansegruppa.

5. Merknader til endring i verneforskriftene

Under følgjer en gjennomgang av høyringsuttalane og fylkesmannen og direktoratet sine vurderingar.

5.1 Verneforskrifta for Jotunheimen nasjonalpark

5.1.1 Verneføremålet (§ 2)

Sogn og Fjordane bondelag

Her må teksten endrast i første setning til: ”....Å verne og forvalte eit vilt, eigenarta, vakkert og i stor grad

DNT Oslo og Omegn og DNT Sentralorganisasjonen meiner det er viktig at naturopplevingar er kome inn som eit mål for vern av Jotunheimen nasjonalpark i § 2 *Formål*. Ein synest at omgrepet ”tradisjonelt” med fordel kunne vore fjerna, då eit enkelt friluftsliv vil ivareta utøvinga av friluftslivet på ein skånsam måte, men samtidig kunne inkludere nye typar enkelt friluftsliv.

DNT (landsorganisasjonen) meiner det bør i forarbeida presiserast at det aktivt skal stimulerast til auka friluftslivsbruk (jf. forskrifta for Junkerdal NP). Formuleringa om at ”allmenta skal gis anledning ...” kan bli oppfatta som altfor passivt, og det bør samtidig kome klårt fram at friluftsliv er eit av hovudføremåla med vernet.

Årdal kommune stiller seg svært positive til at kulturminne er sett på dagsorden og vert ein del av Verneføremålet

Memurubu turisthytte

Det bør kome sterkare fram i forskrifta si ordlyd at dei lokale bruks- og næringsinteressene skal tilleggjast vekt. Det bør derfor inn ”turisme” i § 2, 3. ledd.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane har i revisjonsarbeidet lagt til grunn at naturvernlova og naturmangfaldlova ikkje har gjeve grunnlag for at næringsinteresser/turisme kan vere eit formål ved oppretting av ein nasjonalpark. Møte i referansegruppa har lagt vekt på at det er lange tradisjonar for friluftslivsturisme spesielt i Jotunheimen. Når det samstundes er vist til at visse typar av verksemd kan skje innanfor ramma av vernereglane, vil fylkesmennene tilrå at friluftslivsturisme kjem med i Verneføremålet på same måte.

Direktoratet for naturforvaltning legg til grunn at omsynet til friluftsliv er eit viktig delformål med nasjonalparken. Direktoratet meiner og det er aktiviteten sin verknad på naturverdiane som er avgjerande, og ikkje om aktiviteten er tradisjonell eller ikkje. Det er difor gjort endringar i direktoratet sin standard mal for verneforskrifter på dette pkt. Formålet blir derfor her endra til ”Ålmenta skal ha høve til naturoppleving gjennom utøving av naturvenleg friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.” Direktoratet har merka seg at DNT meiner ordlyden er for passiv, men vil peike på ordlyden er godt i samsvar med målet om at naturen skal vere tilgjengeleg for friluftsliv utan stor grad av teknisk tilrettelegging. Naturvernlova og naturmangfaldlova legg ikkje opp til at næringsinteresser/turisme kan vere eit formål ved oppretting av ein nasjonalpark, slik fylkesmennene har lagt til grunn. Det er samstundes slik at landbruk, jakt, fiske, undervisning og forskning kan skje innanfor ramma av vernereglane. Ettersom friluftslivsturisme er viktig i område, finn direktoratet at dette og kan takast inn som noko som kan skje innanfor ramma av vernereglane.

5.1.2 Vernereglar (§ 3)

Landskapet (pkt. 1.2 - 1.3)

Sogn og Fjordane bondelag

Her må det gjevast grunnlag og aktivitetsrom i verneområdet for landbruksturisme basert på bygningsmasse i området, ferdsel og informasjon om reislivsprodukt, naturmiljø, historisk landskap og ferdselsveggar knytt til fedrift og arena landbruksaktivitet.

DNT (landorganisasjonen)

DNT støttar punkt 1.2 b) og c), 1.3 b), d) og e). DNT ønskjer at verneforskriftene har ein viss fleksibilitet for å møte framtidige behov for tilrettelegging for friluftsliv.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane viser til at framlegget til verneforskrifter tek utgangspunkt i standard mal for verneforskrift for nasjonalparkar utarbeidd av Direktoratet for naturforvaltning med tilpassing til gjeldande verneforskrifter for Jotunheimen nasjonalpark frå 1980. Fylkesmennene ser ikkje grunn til å endre i høve til framlegget.

Direktoratet for naturforvaltning meiner at det allereie i forskrifta er rom for ein slik verksemd i området, både når det gjeld tilrettelegging og landbruksturisme. Det er mellom anna mogleg å utnytte eksisterande bygningsmasse til ulike føremål. Dersom det er ynskje om vedlikehald og ombygging av eksisterande bygningar f.eks. med sikte på ei bruksendring, er dette søknadspliktig tiltak som skal bli vurdert av forvaltningsstyresmakta. Slike tiltak vil det kunne verte gjeve løyve til dersom det ikkje strir mot verneføremålet.

Planteliv og dyreliv (pkt. 2 - 3)

Norges fjellstyresamband (NFS)

NFS er nøgd med at verneforskrifta er for begge verneområda er forankra i fjellova gjennom å innehalde viktige punkt i høve til utøving av bruksrett i statsallmenning. § 3 pkt. 1.3: Det bør inn eit nytt punkt om at forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til oppføring av nye bygningar i samband med oppstart av seterdrift på statsallmenning.

Det må i § 3 pkt 3 visast til fjellova.

Vågå kommune

Kommunen er imot at det blir opna for at DN kan regulere beite. Ein meiner denne formuleringa er for upresis for at beiteinteressene i området kan kjenne seg tryggje på å ikkje få bandlagt bruk som følgje av politiske svingingar i opposisjon og forvaltning.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane viser til at det ikkje er seterdrift med mjølking i nasjonalparken i dag, og at retten til dette på Gjendebu "falt i det fri". Memurubu er einaste seter i drift. Det er heller ikkje her tradisjonell seterdrift her i dag, men det er dyr på beite. Oppstart av seterdrift er pga utviklinga i landbruket mindre aktuelt i dag enn ved opprettinga av Jotunheimen nasjonalpark i 1980.

Direktoratet for naturforvaltning støttar fylkesmennene sine vurderingar. Fjellova er ei privatrettsleg lov om kven som har rettar på statsallmenning. Verneforskrifta regulerar ikkje slike privatrettslege høve (dvs. høve mellom private partar) i § 3 pkt. 3. Føremålet med dette punktet er å vise at fiske, jakt og fangst er tillate når dette skjer i samsvar med villtova og laks- og innlandsfisklova.

Direktoratet meiner det i dag er lite aktuelt å regulere beite, men regelen er ein sikkerheitsventil dersom det i framtida skulle vere eit behov. Regulering av beite vil uansett krevje regulering gjennom forskrift og det inneber mellom anna at saka skal verte sendt på høyring før dette blir vedteken.

Kulturminne (pkt. 4)

Årdal kommune

Kommunen stiller seg svært positiv til at kulturminne er sett på dagsorden og vert ein del av Verneføremålet.

Oppland fylkeskommune

Det er positivt at kulturminne er løfta fram som ein del av Verneføremålet, men ein foreslår ein ny og meir presis formulering i 4.1, samt at det også kan bli gjeve løyve til skilting av kulturminne i 4.2.

Alle kulturminne skal vernast mot skade og øydelegging.

For automatisk freda kulturminne, vedtak freda kulturminne og lausfunn gjeld bestemmelsane i kulturminnelova.

Kulturminne frå nyare tid skal også vernast mot skade og øydelegging. Tiltak som kan vere eigna til å endre, skade eller fjerne kulturminne frå nyare tid som kan ha verneverdi, skal leggjast fram for forvaltningsstyresmaktene for godkjenning. Slike kulturminne kan til dømes vere bygningar, vardar, vassvegar, ferdselsvegar, osv.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane finn verneforskrifta uttømmende, og meiner at ytterlegare presiseringane om kulturminne høyrer heime i forvaltningsplanen.

Direktoratet for naturforvaltning meiner i likskap med fylkesmennene at vern av kulturminne er tilstrekkeleg regulert i forskrifta. Fleire av innspela frå fylkeskommunen er tilhøve som høyrer heime i forvaltningsplanen. Kulturminnelova gjeld i tillegg til verneforskrifta, på same måte som andre lover.

Ferdsel (pkt. 5)

Ragnar Bell

Fylkesmannen bør revurdere forslaget i forhold til regulering av kommersiell aktivitet, på bakgrunn av Jotunheimen er det området i Noreg der det er mest ”ekstrem” friluftsliv og fjellsportaktivitet i sommarhalvåret.

Sogn og Fjordane bondelag

Det må opnast for at ferdsel relatert til landbruksturisme må sikrast plass i den samla ferdselsplan i verneområdet.

DNT (landsorganisasjonen)

DNT meiner det må presiserast i pkt. 5.2 og i forvaltningsplanen at denne regelen ikkje er til hinder for tradisjonell turverksemd til fots i regi av turistforeiningar, skoler, barnehagar, ideelle lag og foreiningar.

DNT meiner det skal mykje til for å innføre avgrensingar i allemannsretten. Det må derfor bli stilt klare faglege krav til dokumentasjon mot. verknad friluftslivet har på naturmiljøet før forvaltningsmyndighetene kan regulere ferdsel til fots/på ski etter pkt. 5.4. I ein slik situasjon bør ulempene bli veid grundig i forhold til dei mange fordelane

ved utøvinga av friluftsliv. Pkt. 5.5 – omlegging av stiar blir dekt av pkt 5.4, og med utgangspunkt i at det ikkje er aktuelt å leggje ned nokre av dagens stiar kan dette punktet gå ut av forskrifta.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane viser til at ferdselsreglane i verneforskrifta skal sikre at det ikkje skjer skade på naturmiljøet, og såleis ikkje gjev høve til å skilje mellom kommersiell og anna ferdsel, noko som også omfattar landbruksturisme. Tilhøvet til turistforeiningar, skular, lag og organisasjonar høyrer heime i forvaltningsplanen og er omtala der. Verneforskrifta (og forvaltningsplanen) legg ikkje opp til å avgrense allemannsretten utan at det kan skje skade på naturmiljøet. Fylkesmennene meiner at punktet om å fjerne stiar må stå av omsyn til villrein, anna dyreliv eller andre naturtilhøve, m.a. fordi det i framlegget til forvaltningsplan vert opna for å merke stiar under føresetnad av at dei kan fjernast dersom det seinare syner å vere problem for villreinen. Fylkesmennene ønskjer å halde på framlegget til verneforskrift.

Direktoratet for naturforvaltning støttar fylkesmennene sine vurderingar.

Motorferdsel (pkt. 6)

Sogn og Fjordane bondelag er for dispensasjon frå forbodet mot motorferdsel, m.a. også landbruksturismen må vere ein del av dette grunnlaget.

Forsvarsbygg vil at verneforskrifta må omarbeidast slik at nødvendig militær lågtflyging ikkje blir hindra, alternativt at vidare behandling av denne delen av verneforskrifta vert utsett inntil ei arbeidsgruppe har ferdigstilt sitt arbeide.

DNT Oslo og Omegn og DNT (landsorganisasjonen), Oppland fylkeskommune, Lom fjellstyre og tilsynsutvalet i Lom støttar forbodet mot lågtflyging under 1000 meter over bakken.

DNT (landsorganisasjonen) meiner køyring med heimel i pkt. 6.2 og 6.3 må rapporterast inn til forvaltningsmyndighetene.

Oppland fylkeskommune

Fylkeskommunen støttar dei føreslåtte lågtflygingsgrensene, og det er positivt at dette harmonerast med andre nasjonalparker.

Luster kommune, Ope møte i Luster 20.12.2007 og Årdal kommune vil gå mot å innføre 1000 meter flygehøgde over verneområda ved turistflyging. Tiltrår 300 m flygehøgde over bakken som er standard verneforskrift for nasjonalparker.

Årdal kommune tilrår at ein i verneforskriftene vel å følgje gjeldande forbodsgrense for lågtflyging på 300 m over bakken for alle flygingar. Dette har til no vore standard for nasjonalparker og landskapsvernområde, og har vore praktisert og akseptert i ulike miljø. Denne flyhøgda vil truleg gi tilfredsstillande og naudsynt støyreduksjon i verneområda.

Avinor (Luftfartstilsynet) foreslår i § 3 punkt 6 ein minstehøgde på 1000 m over bakken for taxiflyging og turistflyging, samt 300 m over bakken for anna flyging. Det må avklarast med ytar av lufttrafikktjeneste (Avinor) at minstehøgda over bakken ikkje får verknad på eksisterande og/eller planlagt luftrom. Til dømes må det bli avklart at undervegsflyging samt inn/utflyging til Fagernes lufthamn ikkje blir rørt. Ein gjer

merksam på at restriksjonar knytt til lufttrafikk skal publiserast i A1P (Aeronautical Information Publication) Noreg.

DNT Oslo og Omegn ønskjer at transport av gjestar og utstyr på vinteren til Glitterheim skal inn som eit eige punkt i § 3 pkt. 6.3. DNT Oslo og Omegn meiner at det i samband med fastsetting av nasjonalparkgrensa var lagt som ein føresetnad at transporten på vinteren og bruk av vegen om sommaren skulle bli vidareført slik den hadde vore gjennom alle år i samband med turishytteverksemda på Glitterheim. Ein viser og til innspel til planarbeidet frå drivarane på Glitterheim som ein sluttar seg til.

Ope møte i Lom

Ettersom det er tenkt at dispensasjonen for dei tre aktuelle turistbedriftene fortsett skal gjelde når det gjelder persontransport 2 gangar i veka, bør det bli gjeve heimel for ein slik dispensasjon i verneforskrifta. Slik forskrifta er i dag og i det nye forslaget manglar det slikt heimelsgrunnlag for slik dispensasjonspraksis.

Luster kommune vil ha nytt strekpunkt under pkt. 6.3 i forskrifta for nasjonalparken og pkt. 5.3 i forskrifta for landskapsvernområdet: "Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til snøskuterbruk i samband med skadefelling og lisensjakt på rovdyr innanfor rammene i motorferdsellova".

Statens landbruksforvaltning meiner det er sentralt i alle verneforskrifter å oppdatere føresegnene i forskrifta slik at ein får med naudsynte tiltak i høve til dyrehelse/dyrevernomsyn. Viser her til Dyrevernloven sine føresegner om tilsyn og stell, jf § 5a. punkt 4. "... 4. sjuke eller skadde dyr får høveleg behandling og vert avliva om det trengst, .. " Dersom dyr på beite blir sjuke/skadd bør ein opne for transport med motorkjørety. DN har lagt fram forslag til nye forskriftsmalar, både for nasjonalparker og landskapsvernområde, der slik transport er unnateke frå føresegnene om forbod mot motorferdsel, jf høringsutkast pr. november 2007 - "Revidert nettbasert utgåve av Forvaltningshåndboka". I DN's reviderte forskriftsmal heiter det at forbodet mot motorferdsel ikkje er til hinder for "...i) motorferdsel for transport av sjuke/skadde dyr i medhald av lov om dyrevern. Kjørety som nyttast skal være skånsam mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring..." Vi ber om at det vert teke inn ein regel om transport av sjuke/skadde dyr, i medhald av lov om dyrevern, i verneforskriftene for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde.

Syver, Martin og Håvard Holm

Ein viser til den gamle verneforskriftas pkt 5.2.1: Bruk av båt med motor inntil 6 hk på Gjende, Russvatn og Bessvatn i samband med den bruksrett bygdefolk i Vågå og Lom eller utanbygds grunneigarar har i desse områda. Ein meiner at det framleis må gå fram av forskrifta at utanbygds grunneigarar kan bruke motor.

I brev til direktoratet har Martin Holm kome med ytterligare merknadar til forskrifta og forvaltningsplanen. Det er mellom anna vist til at det er lite hensiktsmessig at dykk som einaste hytteeigarar i område må søke om å få bruke motor på båt, samanlikna med den store småbåtferdsla på Gjende som elles ikkje er søknadspliktig. Vidare meiner de at det er forskjellshandsaming når det ikkje er lagt opp til at de som hytteeigarar kan få eige løyve til motorferdsle på vinterstid opp til hytta. Det er og peika på nokre forhold mellom forskrifta og planen, som mellom anna at forvaltningsstyresmakta utvidar moglighetene

til motorferdsel i ny forvaltningsplan, samstundes som forskrifta gir ei snevrare grense for motorferdsel. Det er vidare vist til at når forskrifta viser til forvaltningsplanen er det uklart kva som meines. Dette fordi forvaltningsplanen i slike høve kan sjåast som bindande for forvaltninga, og det da er vanskeleg å ha tilstrekkelege fleksibilitet – mellom anna dersom det er ynskje om å endre forvaltningspraksis.

Vågå kommune

Ein går i mot å ha fartsavgrensingar på Gjende. Dette er uforståeleg og lett provoserande regelstyring.

Vang fjellstyre/tilsynsutvalet i Vang

Ein tilrår at det under pkt 6.2 i verneforskrifta blir teke inn eit pkt om funksjonshemma. Forvaltningsplanen bør ha opning for at det ved visse høve kan gjevast løyve til å frakte t.d. funksjonshemma inn i parken ved hjelp at motorisert ferdsel. I dag er det køyring med snøscooter, bandvogner og helikopter i samband med løypestikking, frakting av proviant til hyttene osv. Dette er motorisert ferdsel for å leggja til rette for friske fotturistar i sin beste alder. Nokre turar i tillegg eller i samband med slike transportar med funksjonshemma vil glede mange og i liten grad vera til ulempe for nokon

Memurubu turisthytte

Det bør ikkje tilligge forvaltningsmynde å godkjenne kjøretøy for bruk i næring. Bruk av motorkjøretøy er tilstrekkeleg regulert med gjeldande praksis.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane viser til at framlegget om motorferdsel for landbruksturisme ikkje ligg innafor reglane i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og er i strid med å halde motorferdsel på så lågt som mogleg av omsyn til ro i naturen og friluftslivet og er ikkje aktuelt å endre.

Fylkesmennene går inn for ei lågtflygingsgrense 300 m frå bakken som gjeld all flyging, noko som vil vere i samsvar med standard reglar for nasjonalparkar.

Fylkesmennene meiner at søknad om persontransport til Glitterheim, Gjendebu og Memurubu framleis skal handsamast etter den generelle unntaksparagrafen og såleis ikkje heimlast som eit eige punkt i verneforskrifta. Terskelen for slik transport skal vere høg i ein nasjonalpark.

Eit eige punkt om motorferdsel for felling av rovvilt høyrer ikkje heime i nasjonalparkforskrifta. Det er viltlova som styrer kva vilkår som gjeld for felling av rovvilt. Vi meiner at punkt 6.3.b om bruk av luftfartøy for husdyrhald etter søknad dekkjer behovet då det knapt har vore ei sak om dette i nasjonalparken sidan opprettinga i 1980. Søknad om løyvet kan i naudtilfelle handsamast munnleg mot rapport i ettertid. Det er ikkje ønskeleg å opne for barmarkkøyring pga skade på vegetasjon som er sårbar i høgjellet.

Bruk av motorbåt på Gjende for utanbygdsbuande gjeld berre ein (tomte)eigar (som ikkje har beiterett), og i dette området går det rutebåt, noko som tilseier at løyve vil vere ei urimeleg forskjellshandsaming til gunst for denne eine eigaren. Det visast til eige brev frå direktoratet om. dette (1991).

Fylkesmennene ønskjer å halde på fartsavgrensing på Gjende då fleire hurtiggåande småbåtar ikkje høyrer heime i ein nasjonalpark der formålet er å ta vare på naturmiljøet og ha minst mogleg støy. Bakgrunnen for å auke motorkraft på båtar var tryggleik og ikkje fart. Ei fartsavgrensing på 8 knop tilsvarar om lag når småbåtar går opp i plan, og er såleis lett å forholde seg til.

Funksjonshemma sine høve til å oppleve naturen i Jotunheimen er etter vårt syn gode i dag, og motorferdsel kjem i konflikt med vern om naturmiljøet og i høve til dei som driv friluftsliv, at fylkesmennene ser det som feil med eit punkt som tillèt motorferdsel i nasjonalparken for funksjonshemma. Det største behovet er elles på vegen til Glitterheim, og det vert gjeve løyve her. Fylkesmannen viser til eige kap. i forvaltningsplanen.

Fylkesmennene ser det som avgjerande å ha full oversikt over motorferdsla i nasjonalparken for å sjå til av Verneføremålet blir oppfylt, og det har då vist seg naudsynt å ha full oversikt over det som finst av motorkøyretøy til lands og til vatn i nasjonalparken. Ein vil på denne måten i tillegg sikre at ein ikkje får opphopning av gamle køyretøy i nasjonalparken slik det fins døme på i dag. Fylkesmennene tilrår elles (utanom lågtflygingsgrense på 300 m over bakken) ingen endringar i verneforskrifta i høve til framlegget.

Direktoratet for naturforvaltning er usikker på kva for motorferdsel ein ynskjer i samband med landbruksturisme. Det vil etter verneforskrifta § 3 pkt. 6.3 c) vere mogleg å gi løyve til transport av proviant, utstyr ol, og det omfattar også slik transport i samsband med landbruksturisme. Det er samstundes ikkje aktuelt å opne for persontransport utover det som allereie ligg inn i verneforskrifta, da det vil vere i strid med området sin status som nasjonalpark og at motorferdsla skal avgrensast.

Direktoratet støttar fylkesmennene sine tilrådingar om endring av lågtflygingsgrense.

Direktoratet vil peike på at transporten av faste gjester til Memrubu, Gjendesheim og Glitterheim er etablert som ein fast ordning som det har vore gitt løyve til etter vernereglane i lang tid. Når dette no er etablert og det frå forvaltningsstyresmakta fortsatt vil bli gitt løyve, meiner direktoratet at dette bør inn som eit eiga punkt i verneforskriftene. Direktoratet tilrår derfor at det i pkt. 6.3 tas inn eit punkt om at forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til transport av faste gjester 2 gonger i veka på vinterføre til desse turisthyttene i samsvar med forvaltningsplan. Det inneber at forvaltningsplanen kan gi nærare reglar om dette.

Det er frå Luster kommune kome ønskje om å ta inn at forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til snøskuterbruk i samband med skade- og lisensfelling på rovdyr innanfor rammene i motorferdsellova. Direktoratet vil vise til at det særleg er aktuelt med uttak av jerv i dette området, og at slikt uttak ofte vert gjort av SNO. SNO har heimel for motorferdsel i samband med dette etter reglane i Lov om statleg naturoppsyn. Dersom det i andre høve er naudsynt med motorisert ferdsel i denne samanheng, vil søknad kunne handsamast etter dei generelle dispensasjonsreglar i § 4.

Det er lagt til grunn av Stortinget at gjeldande rovdyrpolitikk og gjeld i verneområda. Etersom det i nasjonalparken er ei generell dyrelivsfreding vert det teke inn i forskrifta § 3 pkt. 3.2 at vern av dyrelivet ikkje er til hinder for felling av store rovdyr i samsvar

med gjeldande lovverk. Med store rovdyr meinast bjørn, jerv, ulv og gaupe jf. forskrift 18. mars 2005 nr.242 om forvaltning av rovvilt.

Direktoratet har endra forskriftsmalen av omsyn til sjuke/skadde bufe slik SLF har vist til. Direktoratet tilrår at det vert teke inn i § 3 pkt. 6.2 at motorferdsel for uttransport av syke/skadde bufe i medhald av lov om dyrevelferd kan skje utan søknad. Det har ikkje vore førespurnad barmarkkøyring etter at nasjonalparken vart oppretta, og behovet kan ikkje sjåast å vere stort. Av omsyn til næringa har vi likevel valt å ta inn dette som eit punkt i verneforskrifta. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

Direktoratet meiner som fylkesmannen at hytteeigarar ved Gjende har gode moglegheiter for transport inn til hytta, gjennom rutebåt og samordning av transport på vinterstid. Utover dette bør hytteeigarar søke om transport, noko som er i samsvar med nasjonal praksis i verneområde.

Slik forskrifta no er føreslege formulert kan direktoratet ikkje sjå at ho er meir lempeleg i forvaltningsplanen enn forskrifta. Det vert vist til endringane over. Det er i tråd med vår praksis at verneforskrifta på enkelte punkt viser til forvaltningsplanen. Dette er for å syte for ei einsarta forståing av kva som er meint med dette punktet i forskrifta. Etter ei konkret tolking av dei ulike reglane i forskrifta saman med forvaltningsplanen, vil mange av desse punkta i forvaltningsplanen vere bindande. Det er ikkje ønskjeleg at verneforskrifta har eit for stort handlingsrom som kan gå utover Verneføremålet. Samstundes skal forskrifta vere eit juridisk verktøy, og av omsyn til dette er det meir hensiktsmessig å utdjupe forskrifta i forvaltningsplanen.

Direktoratet viser elles til fylkesmannens vurdering og støtter fylkesmannen sitt syn.

5.1.3 Forvaltningsstyresmakt (§ 7)

Lom kommune

Kommunen meiner Jotunheimen bør få ein lokal forvaltningsmodell. Ein meiner det er erfaringsgrunnlag å kompetanse lokalt til å forvalte verneverdiane i området. Alternativt bør dei lokale tilsynsutvala få avgjerdsmynde på utvalde saksområde (krev endring av § 8). Ein meiner dei økonomiske rammene for utøving av forvaltnings- og tilsynsoppgåver i Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde blir vesentlege auka.

Vågå kommune

Trass i at det er små konflikhtar knytt til fylkesmannens forvaltning av nasjonalparken, meiner kommunen det må innførast lokal forvaltning av Jotunheimen slik det er gjort for Reinheimen. Kommunane har opparbeidd seg både politisk og fagleg/administrativ kompetanse. Store areal i kommunane er underlagt statlig vern med innskrenkingar i bruk og demokratiske styringsprosessar. Lokal forvaltning er optimalt for å sikre lokale interesser og verneverdiar.

Lom fjellstyre

Går inn for at tilsynsutvala får avgjerdsmynde i visse sakstypar, og at ressursane til forvaltning, skjøtsel og oppsyn må aukast vesentleg. Fjellstyret er interessert i større sal av tenester.

Luster kommune meiner at forvaltninga av verneområda bør skje lokalt. Kvar kommune har forvaltningsansvaret for verna areal innanfor sine respektive grenser. Kommunar med forvaltningsansvar får årleg stilt til rådvelde midlar til skjøtsel og forvaltning av verneområde.

Ope møte i Luster 20.12.2007: Tilsynsutvalet viste til at erfaringane med Fylkesmannen som forvaltningsstyresmakt etter kvart er vorten veldig god. Bør bruke denne modellen også for eit framtidig verneområde i Breheimen-Mørkridsdalen.

Norges Bondelag meiner at lokale og regionale folkevalde organ skal gjevast auka myndigheit i naturforvaltninga.

DNT Landsforeininga er positive til at Turistforeninga blir involvert i ulike forvaltningsmøte og –synfaringar, og ønskjer at DNT Oslo og Omegn blir med i det rådgevande utvalet.

Fylkesmennene i Oppland og i Sogn og Fjordane viser til at forvaltninga i mange år har hatt eit svært lågt konfliktnivå på tross av store brukarinteresser og intensiv bruk frå mange brukargrupper. Det er svært viktig med ei heilskapleg forvaltning av Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde, utan oppsplitting av forvaltningsmyndet. Fylkesmennene meiner ordninga med lokale tilsynsutval som har fellessamling ein gong i året har fungert svært bra og tilrår den innført også i andre nasjonalparker. Lokalt vert dei lokale tilsynsutvala oppfatta som ein del av avtalen ved opprettinga av Jotunheimen nasjonalpark i 1980. DNT har fast invitasjon på fellessamlinga for tilsynsutvala pga sine store brukarinteresser i området, og kunne slik sett stått som fast medlem her. Fylkesmennene går inn for å halde på den framtrédande rolla som tilsynsutvala har, uansett om det er Fylkesmannen eller eit verneområdestyre som har forvaltningsmyndet. Fellessamlinga for tilsynsutvala bør formaliserast ved at det vert oppretta eit rådgivande utval med representantar frå dei lokale tilsynsutvala og andre berørte partar som DNT og Statskog.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at Miljøverndepartementet i brev 14. desember 2009 har kome med tilbod om lokal forvaltning av ei rekkje verneområde. Jotunheimen er eit av områda kor dette kan vere aktuelt. Dersom kommunane ynskjer det, kan det på nærare vilkår bli etablert eit verneområdestyre bestående av politiske representantar frå kommunane og fylkeskommunen. Ordninga med tilsynsutval kan vidareførast, evt. som eit tillegg til oppretting av rådgevande utval.

5.2 Verneforskrifta for Utladalen landskapsvernområde

5.2.1 Generelt

Årdal kommune kan ikkje sjå at det er grunnlag for å kome med merknader til hovudinnhaldet i dei nye verneforskriftene. Det er fornuftig med foreslått standardisering i forhold til andre verneområdeforskrifter, og at det særigne tidlegare forskriftsinnhaldet, som har fungert for våre verneområde vert teke med vidare.

5.2.2 Avgrensing (§ 1)

Petter Arnt Løvdahl: Hagaberg har gnr./bnr. 14/4, i staden for tidlegare leigeavtale på Hagaberg då det var 14/1 + 2 (festenr.).

Årdal kommune: 3. Reglar for Vettisvegen vert endra slik at oppsitjarar på gnr 14, bnr. 4 (Hagaberg) også har rett til å trafikkere vegen i næringsføremål med traktor eller anna høveleg motorkøyretøy.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane meiner det er rett å ta inn denne endringa om gnr/bnr. 14/4.

Direktoratet for naturforvaltning viser til fylkesmannen si uttale.

5.2.3 Verneføremål (§ 2)

Sogn og Fjordane bondelag: Her må teksten endrast i første setning til:Å verne og forvalte eit vilt, eigenarta, vakkert og i stor grad

Årdal kommune tilrår til at kulturlandskap bør nemnast saman med naturmiljø og kulturminne som formål for vernet i § 2 til forskrifta til Utladalen landskapsvernområde, og stiller seg svært positive til at kulturminne er sett på dagsorden og vert ein del av Verneføremålet.

DNT (Landsorganisasjonen) støtter forslaget om at verneområda skal kunne brukast til naturoppleving og enkelt friluftsliv. ”Tradisjonelt” bør sløyfes frå føresegna slik at omgrepet ”enkelt friluftsliv” blir brukt i føremålsparagrafen, og vi ønskjer at det i forarbeida blir presisert at det aktivt skal stimulerast til økt friluftslivsbruk (jfr. forskrifta for Junkerdal NP). Gjeldande formulering om at ”allmennheten skal gis anledning ...” kan bli oppfatta som for passivt, og det bør samtidig kome klart fram at friluftsliv er et av hovudføremåla med vernet.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane meiner det er rett å ta inn kulturlandskap i Verneføremålet. Fylkesmannen held elles på framlegget til verneforskrift på dette punktet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til uttale under nasjonalparken, og tilrår same endringar i formålet til Utladalen landskapsvernområde. Direktoratet støttar elles fylkesmannen si vurdering med omsyn til kulturlandskapet.

5.2.4 Vernereglar (§ 3)

Ferdsel (pkt 4.)

Ragnar Bell meiner fylkesmannen bør revurdere framlegget i høve til regulering av kommersiell aktivitet, på bakgrunn av Jotunheimen er det området i Noreg kor det er mest ”ekstrem” friluftsliv- og fjellsportaktivitet i sommarhalvåret.

Sogn og Fjordane bondelag

Det må opnast for at ferdsel relatert til landbruksturisme må sikrast plass i den samla ferdselsplan i verneområdet

DNT (landsorganisasjonen) meiner det er behov for ein klar presisering i pkt. 5.2 og i forvaltningsplanen der det går klart fram at denne føresegna ikkje er til hinder for tradisjonell turverksemd til fots i regi av turistforeiningar, skoler, barnehagar, ideelle lag og foreiningar.

DNT legg til grunn at det skal mye til for å innføre avgrensingar i allemannsretten. Det må derfor bli stilt krav til dokumentasjon m.o.t. verknad friluftslivet har på naturmiljøet før forvaltninga kan regulere ferdsel til fots/på ski etter pkt. 5.4. I slike situasjonar bør ulempene avvegast grundig i forhold til de mange fordelane ved friluftslivet. Pkt. 5.5 – omlegging av stiar blir dekt av pkt 5.4, og med utgangspunkt i at det ikkje er aktuelt å leggje ned nokre av dagens stiar kan dette punktet utgå.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane viser til at ferdselsreglane i verneforskrifta skal sikre at det ikkje skjer skade på naturmiljøet, og såleis ikkje gjev høve til å skilje mellom kommersiell og anna ferdsel, noko som også omfattar landbruksturisme. Tilhøvet til turistforeiningar, skular, lag og organisasjonar høyrer heime i forvaltningsplanen og er omtala der. Verneforskrifta (og forvaltningsplanen) legg ikkje opp til å avgrense allemannsretten utan at det kan skje skade på naturmiljøet. Vi meiner at punktet om å fjerne stiar må stå av omsyn til villrein og anna dyreliv, m.a. fordi det i framlegget til forvaltningsplan vert opna for å merke stiar under føresetnad av at dei kan fjernast dersom det seinare syner å vere problem for villreinen. Fylkesmannen ønskjer å halde på framlegget til verneforskrift.

Direktoratet for naturforvaltning viser til fylkesmennene sine vurderingar. Direktoratet meiner samstundes reglane for ferdsel bør endrast noko som følgje av at naturmangfaldlova ikkje gir høve til å regulere ferdsel til fots i landskapsvernområde. Direktoratet foreslår difor at ordlyden blir ” Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet og dermed endre landskapets særpreg eller karakter vesentleg, t.d. større treningsopplegg, jaktprøver, øvingar, arrangement og konkurransar, og ferdselsformer som ikkje skjer til fots må ha særskilt løyve frå forvaltningsstyresmakta dersom det kan skade naturmiljøet.

Motorferdsel (pkt. 5.)

Sogn og Fjordane bondelag meiner at dispensasjon frå forbodet mot motorferdsel, m.a. også må gjelde landbruksturisme.

Forsvarsbygg meiner verneforskrifta må omarbeidast slik at nødvendig militær lågtflyging ikkje vert forhindra, alternativt at vidare behandling av denne delen av verneforskrifta vert utsett inntil overnemnde arbeidsgruppe har ferdigstilt sitt arbeide.

DNT Oslo og Omegn og DNT (landsorganisasjonen) støttar forbodet mot lågtflyging under 1000 meter over bakken. Køyring heimla både i pkt. 6.2 og 6.3 må innrapporterast til forvaltningsmyndigheitene

Luftfartstilsynet: I § 3 punkt 6 er det framlegg om minstehøgde på 1000 m over bakken for taxiflyging og turistflyging, samt 300 m over bakken for annen flyging. Det må avklarast med yter av lufttrafikktjeneste (Avinor) at minstehøgda over bakken ikkje får innverknad på eksisterande og/eller planlagt luftrom. F eks må det avklarast at undervegsflyging samt inn/utflyging til Fagernes lufthamn ikkje blir berørt. Gjer vidare

merksam på at restriksjonar knytt til lufttrafikk skal publiserast i A1P (Aeronautical Information Publication) Norge.

Årdal kommune og Luster kommune og Ope møte i Luster 20.12.2008 går mot lågtflygingsgrense på 1000 m over bakken, og tilrår 300 m over bakken, som har vore praktisert og akseptert i ulike miljø. Denne flyhøgda vil truleg gi tilfredsstillande og naudsynt støyreduksjon i verneområda.

Luster kommune vil ha Nytt strekpunkt under pkt. 6.3 i forskrifta for nasjonalparken og pkt. 5.3 i forskrifta for landskapsvernområdet: "Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til snøskuterbruk i samband med skadefelling og lisensjakt på rovdyr innanfor rammene i motorferdsellova".

Årdal kommune: Revisjonen får ikkje konsekvensar for bruk av Vettisvegen. Gjeldande reglar for Vettisvegen er vidareført som i dag. Men det er drøfta med Fylkesmannen at Hagaberg gnr 14/bnr 1 vert teke med i pkt 2 for oppsitjarar som har rett til å trafikkere vegen i næringsføremål med traktor eller anna høveleg motorkøretøy, jfr lokalt høyringsinnspel.

Statens landbruksforvaltning

6.2 Det blir bede om at ein tek inn ein regel i verneforskrifta om at motorferdsel for transport av sjuke/skadde dyr i medhald av lov om dyrevern. Kjøretøy som nyttas skal vere skånsam mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområda i forkant av kvar kjøring. Det er sentralt i alle verneforskrifter å oppdatere reglane i forskriftene slik at ein får med nødvendige tiltak i forhold til dyrehelse/dyrevernsyn. Viser her til Dyrevernsloven sine reglar om tilsyn og stell, jf § 5a. punkt 4. "... 4. sjuke eller skadde dyr får høveleg behandling og vert avliva om det trengst, .. " Dersom dyr på beite blir sjuke/skadd bør ein ha opning for transport med motorkjøretøy. DN har lagt fram forslag til nye forskriftsmalar, både for nasjonalparkar og landskapsvernområde, der slik transport er unntatt frå reglane om forbod mot motorferdsel, jf høyringsutkast pr. november 2007 - "Revidert nettbasert utgåve av Forvaltningshåndboka". I DN's reviderte forskriftsmal heter det at forbodet mot motorferdsel ikkje er til hinder for "...i) motorferdsel for transport av sjuke/skadde dyr i medhald av lov om dyrevern. Kjøretøy som vert nytta skal vere skånsam mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring..." Vi ber om at det vert teke inn ein regel om transport av sjuke/skadde dyr, i medhald av lov om dyrevern, i verneforskriftene for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde. (Statens landbruksforvaltning)

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane viser til at framlegget til verneforskrifter tek utgangspunkt i standard mal for verneforskrift for nasjonalparkar utarbeidd av Direktoratet for naturforvaltning med tilpassing til gjeldande verneforskrifter for Jotunheimen nasjonalpark frå 1980. Framlegget om motorferdsel for landbruksturisme ligg heller ikkje innafør reglane i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og er i strid med å halde motorferdsel på så lågt som mogleg av omsyn til ro i naturen og friluftslivet og er ikkje aktuelt å endre. Fylkesmannen går inn for ei lågtflygingsgrense 300 m frå bakken som gjeld all flyging, som er standard i verneområde der det er lågtflygingsgrense. Eit eige punkt om motorferdsel for felling av rovvilt høyrer ikkje heime i nasjonalparkforskrifta. Vi meiner at punkt 6.3.b om bruk av luftfartøy for husdyrhald etter søknad dekkjer behovet då det knapt har vore ei sak om dette i

nasjonalparken sidan opprettinga i 1980. Søknad om løyve kan i naudtilfelle handsamast munnleg mot rapport i ettertid. Det er ikkje ønskjeleg å opne for barmarkkøyring pga skade på vegetasjon som er sårbar i høgfjellet. Fylkesmannen tilrår elles (utanom lågtflygingsgrense på 300 m over bakken) ingen endringar i verneforskrifta i høve til framlegget.

Direktoratet for naturforvaltning viser til omtale av desse punkta i samband med nasjonalparkforskrifta, og tilrår same endringar i verneforskrifta for Utladalen landskapsvernområde.

5.2.5 Forvaltningsstyresmakt (§ 7)

Norges Bondelag meiner at lokale og regionale folkevalde organ skal gjevast auka myndigheit i naturforvaltninga.

DNT Landsforeininga er positive til at Turistforeininga blir involvert i ulike forvaltningsmøte og synfaringar, og ønskjer at DNT Oslo og Omegn blir med i det rådgjevande utvalet.

Luster kommune: Forvaltninga av verneområda skal skje lokalt. Kvar kommune har forvaltningsansvaret for verna areal innanfor sine respektive grenser. Kommunar med forvaltningsansvar får årleg stilt til rådvelde midlar til skjøtsel og forvaltning av verneområde.

Forvaltningsansvaret for nasjonalparker vil framleis liggje til staten, dvs Fylkesmannen, med tilsynsutval lokalt. Tilsynsutvalet viste til at erfaringane med Fylkesmannen som forvaltningsstyresmakt etter kvart er vorten veldig god. Bør bruke denne modellen også for eit framtidig verneområde i Breheimen-Mørkridsdalen (Ope møte i Luster 20.12.2007).

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane viser til at forvaltninga i mange år har hatt eit svært lågt konfliktnivå på tross av store brukarinteresser og intensiv bruk frå mange brukargrupper. Det er svært viktig med ei heilskapleg og felles forvaltning av Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde, utan oppsplitting av forvaltningsmyndet, heller ikkje mellom dei to verneområda. Fylkesmannen meiner ordninga med lokale tilsynsutval som har fellessamling ein gong i året har fungert svært bra og tilrår den innført også i andre nasjonalparker. Lokalt vert dei lokale tilsynsutvala oppfatta som ein del av avtalen ved opprettinga av Jotunheimen nasjonalpark i 1980. Fylkesmannen går inn for å halde på den framtrekande rolla som tilsynsutvala har, uansett om det er Fylkesmannen eller eit verneområdestyre som har forvaltningsmyndet. Fellessamlinga bør formaliserast ved at det vert oppretta eit rådgivande utval med representantar frå dei lokale tilsynsutvala og andre berørte partar som DNT og Statskog.

Direktoratet for naturforvaltning viser til omtale av desse punkta i samband med nasjonalparkforskrifta, og tilrår same endringar i verneforskrifta for Utladalen landskapsvernområde.

6. Endringar etter høyring

6.1. Endringar som følge av høyringa

Etter høyringa er følgjande endringar tilrådd:

I begge verneforskriftene:

- Fylkesmennene går inn for ei lågtflygingsgrense 300 m frå bakken som gjeld all flyging uansett formålet med flyginga.
- Det tas inn i Verneføremålet at ”Ålmenta skal ha høve til naturoppleving gjennom utøving av naturvenleg friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.”
- Det tas inn i Verneføremålet at det innafor ramma av vernereglane er høve til ”friluftslivsturisme”.
- Direktoratet tilrår at det vert teke inn i § 3 pkt. 6.2 at motorferdsel for uttransport av syke/skadde bufe i medhald av lov om dyrevelferd kan skje utan søknad. Køyretøy skal vere skånsamt mot markoverflata og det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring.

Verneforskrifta for Jotunheimen nasjonalpark:

- Direktoratet tilrår at det i pkt. 6.3 tas inn eit punkt om at forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til transport av faste gjester 2 gonger i veka på vinterføre til Memrubu, Gjendeheim og Glitterheim i samsvar med forvaltningsplan.
- Det tas inn i § 3 pkt. 3.2 at skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk er tillate. I landskapsvernområde er det ikkje ei tilsvarende freding av dyrelivet. Det er derfor ikkje naudsynt med eit slikt punkt i landskapsvernforskrifta.

6.2 Andre endringar

Det er også gjort andre endringar som følgje av dette i ettertid har vore sett på som naudsynt av fylkesmannen og DN. Desse endringane har vore diskutert med referansegruppa for revisjon av verneforskrifter og forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark. Endringane er i stor grad presiseringar i forskrifta og er av ein slik art at dei ikkje krev ikkje ny høring.

Dei viktigaste endringane er:

- Det er tatt inn at eksisterande vegar kan haldast vedlike i samsvar med forvaltningsplan, nasjonalparkforskrifta § 3 pkt. 1.2 c.
- Høve til skjøtsel av eksisterande seter og setervollar er endra til ”slått og rydding av eksisterande setervollar i samsvar med forvaltningsplan, nasjonalparkforskrifta § 3 pkt. 1.2 e).
- I tidlegare § 3 pkt. 1.2 a stod det at vern heller ikkje skal vere til hinder for ”vanleg jordbruksdrift i utmarka”. Direktoratet finn at dette er eit så vidt uklart pkt., og at den drifta som er aktuell allereie er dekt opp gjennom forskrifta slik den no lyd, både i 1.2 a og andre reglar om tiltak for jordbruket i pkt. 1.3, samt høve til beiting, motorferdsel, samt at omsynet til jordbruk går fram av formålet.
- Det er presisert at opplag av båt i samsvar med forvaltningsplan er tillate, nasjonalparkforskrifta § 3 pkt. 1.2 f). Det kan vidare gis løyve til opplag av nye båtar utover dette etter § 3 pkt. 1.3 l.
- Det er tatt inn at drift og vedlikehald av eksisterande energi- og kraftanlegg og naudsynt istandsetting ved akutt utfall, jf forvaltningsplan er tillett, nasjonalparkforskrifta og landskapsvernforskrifta § 3 pkt. 1.2 g). Vidare er det i nasjonalparkforskrifta § 3 pkt. 1.3 j og landskapsvernforskrifta § 3 pkt. 1.3 n) tatt inn at det kan gjevast løyve til oppgradering og fornying av kraftanlegg og kraftlinjer.

- Det er tatt inn at det kan gjevast løyve til riving av bygningar, anlegg og innretningar og oppføring av nye med same størrelse og for same bruk i samsvar med forvaltningsplan, § 3 pkt. 1.3 k.
- Det har vore gitt løyve til oppkøyring av skiløype på Fanaråkbreen tidlegare etter generelle dispensasjonsreglar (§ 4). Ettersom dette er noko det er aktuelt å gi løyve til årvisst, bør motorferdsel til dette formålet gå direkte fram av forskrifta og det tas inn at forvaltningstyresmakta kan gi løyve til dette, jf. § 3 pkt. 6.3 m.
- Det er behov for motorferdsel i samband med vedlikehald og reparasjon av kraftanlegga på Memurubu, og ein foreslår derfor ein eigen heimel for at forvaltningstyresmakta kan gi løyve til dette, jf. § 3 pkt. 6.3 n.

Det har vidare vore ønskje frå referansegruppa at det gjennom verneforskrifta kan verte stilt krav om at alle som gjennomfører organisert ferdsel i nasjonalparken skal rapportere til forvaltningsstyresmakta i ettertid. Direktoratet er i tvil om det er tilstrekkeleg heimel til å fastsette eit slikt påbod gjennom vernereglane og har derfor ikkje tilrådd dette vidare sjølv om det kunne vere ønskjeleg. Slik oppmodning kan gjevast gjennom forvaltningsplanen eller gjennom kontakt med dei ulike aktørane. For søknadspliktige tiltak kan det stillast krav om årleg rapportering.

6.3 Endringar som følgje av naturmangfaldlova

Etter høyringa har også ny naturmangfaldlov blitt vedteken og trådde i kraft 1. juli 2009. Som følgje av den nye lova er det også gjort nokre tilpassingar i forskrifta til lova. Desse tilpasningane er ikkje av ein slik art at direktoratet ser det som naudsynt å sende forskriftene på ny høyring.

Endringar som følgje av ny lov er:

- Dei generelle dispensasjonsreglane i gamal forskrift er sette ut av kraft gjennom naturmangfaldlova § 77. Det er naturmangfaldlova § 48 som gjeld i staden. Dei generelle dispensasjonsreglane i naturmangfaldlova § 48 vert difor tekne inn i staden. Ny § 4 i begge verneforskrifter blir slik: "Forvaltningsmyndigheita kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strid mot formålet med vernevedtaket og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsynet til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfaldlova § 48." Denne regelen vil i mange høve vere overlappende med gamal § 4 i verneforskrifta for nasjonalparken og landskapsvernområdet.
- Det går fram av naturmangfaldlova § 36 at ferdsel i landskapsvernområder som skjer til fots ikkje kan regulerast. Som følgje av dette, har ein funne å justere regelen om organisert ferdsel noko. Ny § 3 pkt. 4.2 i forskrifta for Utladalen landskapsvernområde vert endra slik (sjå framlegg forskrift: "Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet og dermed endre landskapets særpreg eller karakter vesentleg, t.d. større treningsopplegg, jaktprøvar, øvingar, arrangement og konkurransar, og ferdselsformer som ikkje skjer til fots må ha særskilt løyve frå forvaltningsstyresmakta dersom det kan skade naturmiljøet..")
- Regulering av ferdsel i landskapsvernforskrifta § 3 pkt. 4.4 blir endra slik: "Innanfor nærare avgrensa delar av landskapsvernområdet kan Direktoratet for naturforvaltning ved særskilt forskrift regulere eller forby ferdsel som ikkje skjer til fots og som kan skade naturmiljøet".
- I begge verneforskriftene vert det presisert at forvaltningsstyresmakta eller den som forvaltningsstyresmakta bestemmer kan setje i verk tiltak *for å oppretthalde eller oppnå den natur- og kulturtilstanden som er formålet med vernet*, jf. § 6.
- Det vert teke inn eit eige pkt. om kulturminne i landskapsvernforskrifta tilsvarande det som gjeld i nasjonalparkforskrifta, § 3, nytt pkt. 4.

